

27 juni 2023

PRAKTISCHE INVULLING INZAKE DE TIJDELIJKE SLUITING VAN HET UBO REGISTER

LEASING NEDERLAND - NVL

1. INLEIDING

De uitspraak van het EU Hof van Justitie op 22 november 2022, waarin gesteld werd dat de publieke openstelling van het UBO Register in strijd was met principes van privacy, heeft geleid tot de onmiddellijke sluiting van het UBO Register op last van de minister van financiën. De minister heeft in twee Kamerbrieven de ontstane situatie toegelicht, een perspectief geschetst voor een oplossing en een overgangsmaatregel gepresenteerd.

2. AANGAAN ZAKELIJKE RELATIE

In de Kamerbrief van 14 april 2022 stelt de minister: 'De Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) verplicht meldingsplichtige instellingen tot het raadplegen van het UBO-register bij het aangaan van een nieuwe zakelijke relatie met een juridische entiteit. Daarbij dient de meldingsplichtige instelling vast te stellen dat de UBO's zijn geregistreerd. Dit betekent dat indien een juridische entiteit in weerwil van de wettelijke plicht de UBO's niet heeft geregistreerd, dit het aangaan van een nieuwe zakelijke relatie met een meldingsplichtige instelling belemmert'.

Met andere woorden, er is geen transactie mogelijk met een bedrijf waarvan de UBO's niet geregistreerd zijn. Dit is echter alleen vast te stellen via consultatie van het UBO register.

3. OVERGANGSMAATREGEL

In de Kamerbrief dd. 20 januari 2023 wordt gesteld: 'Ten aanzien van de verplichting tot het raadplegen van het UBO-register, zal de regeling uit de Kamerbrief van 14 april 2022 gelden totdat de aansluiting van de betreffende Wwft-instelling op het UBO-register is hersteld'. Deze overgangsmaatregel luidt als volgt: 'In het geval een juridische entiteit de opgave heeft gedaan (...), kan de meldingsplichtige instelling volstaan met de vaststelling dat de opgave is gedaan, met de uitleg van de cliënt welke UBO-gegevens en onderliggende documentatie daarbij zijn opgegeven. Dat de opgave is gedaan kan vastgesteld worden aan de hand van de bevestigingsmail (of brief) van de KVK'.

Dit betekent dat de cliënt zelf het bewijs van registratie dient aan te leveren.

4. TERUGMELDPLICHT

Nu het UBO register niet consulteerbaar is, werd de vraag gesteld hoe de instelling dient om te gaan met de terugmeldplicht. De Kamerbrief dd. 20 januari 2023 schept hierover duidelijkheid: 'Ten aanzien van de terugmeldplicht geldt dat Wwft-instellingen enkel verplicht zijn geconstateerde discrepanties te melden. Indien zij het UBO- register niet kunnen raadplegen, en derhalve ook geen discrepanties kunnen constateren, kunnen en hoeven zij geen terugmeldingen te verrichten zolang zij geen toegang hebben tot UBO-informatie in het register'.

5. PROBLEEMSTELLING INZAKE DE OVERGANGSMAATREGEL

In de praktijk blijkt echter dat hogergenoemde overgangsmaatregel niet werkbaar is. In zeer veel gevallen heeft de cliënt de bevestigingsbrief of -mail niet bewaard, of is deze bij een andere persoon/afdeling in de organisatie terecht gekomen. Cliënten zijn zich in het algemeen onvoldoende bewust van het belang van deze stukken. Het is eventueel mogelijk bij de KVK alsnog een hernieuwd bewijs te vragen van de eigen registratie, echter dit kost tijd en vereist extra overleg en actie.

De huidige situatie heeft een grote impact op de processen van de leasemaatschappijen en de klanten en verstoort de normale werking, terwijl het leaseproduct inherent een laag risico op witwassen en financieren van terrorisme met zich meebrengt.

6. RISK BASED APPROACH

De Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) zelf huldigt het principe van de risicogeorieënteerde benadering, wat concreet betekent dat een instelling zelf de mate van het risico op door de wet beoogde risico's moet vaststellen. Van een instelling wordt verwacht dat ze een eigen risico-inschatting maakt op basis waarvan zij maatregelen treft ter uitvoering van de regeling. Dit principe blijft van kracht ook nu er sprake is van een tijdelijke onmogelijkheid om het UBO-register te raadplegen.

Leasing Nederland-NVL adviseert dan ook dat de risk based approach toegepast wordt op de concrete invulling van het cliëntonderzoek in relatie tot de overgangsmaatregel. Geadviseerd wordt de reeds bestaande risicomodellen te hanteren om de beoordeling te doen van de risico's inzake witwassen. Indien deze niet beschikbaar zijn, kan dergelijk risk assessment worden ontwikkeld. De uitkomst van een risk assessment kan leiden tot het vragen van meer informatie of bewijsvoering aan de cliënt, voorafgaand aan een transactie.

Factoren die een rol spelen in deze risk-based approach kunnen zijn (niet limitatief):

- risico-classificatie van de cliënt

- bestaande of nieuwe cliënt
- bedrag van de transactie
- andere risico-indicatoren
- een combinatie van factoren

In de Leidraad Wwft die door Leasing Nederland-NVL in 2020 is gepubliceerd zijn ruime aanknopingspunten te vinden voor het ontwikkelen en toepassen van een risicobeleid.

7. PRAKTISCHE TOEPASSING

Een veel gebruikt instrument is de UBO-zelfverklaring die de leasemaatschappij aan haar klanten bezorgt tijdens het onboarding proces. Deze zelfverklaring kan aangevuld worden met onderliggende stukken ter bewijsvoering.

Deze zelfverklaring luidt als volgt: "Heeft u ten behoeve van uw onderneming de UBO's geregistreerd in het UBO register?"

Er zijn volgende gevallen te onderscheiden:

	Melding ja/nee		Bewijsvoering	Opmerking
1A	De cliënt heeft melding gedaan in het UBO register...	...en heeft hiervan bewijs (brief of mail KvK)	Brief van KvK en informatie mbt. geregistreeerde UBO's	Cliëntonderzoek kan verder afgerond worden
1B		...maar kan geen bewijs voorleggen	Informatie mbt. geregistreeerde UBO's	Met toepassing van Risk Based Approach kan cliëntonderzoek verder afgerond worden
2	De cliënt heeft geen melding gedaan in het UBO register...			Cliënt wijzen op registratieplicht en geen nieuwe zakelijke relatie aangaan